

PASTABOS

dėl Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 28, 41, 55, 61, 68, 87, 89, 101, 104(1), 104(2), 110, 111, 129, 131, 154 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 55(1) straipsniu bei 56, 57, 58, 59, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto (toliau – MAĮ projektas)

Pagal dabartinę reguliavimą skundo dėl mokesčio ginčo padavimas stabdo priverstinį išieškojimą. Tuo tarpu MAĮ projektu siūloma įtvirtinti, kad mokesčių mokėtoju padavus skundą teismui – stabdomas tik 90 procentų ginčijamos mokesčių sumos priverstinis išieškojimas. MAĮ projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektu siekiama užkirsti kelią mokesčių mokėtojų piktnaudžiavimui teise inicijuoti mokesčius ginčus, kai vienintelis tokių iniciatyvų tikslas: atidėti mokesčių sumokėjimą.

Pirmiausia norėtume pastebėti, kad siūlomas įstatymo pakeitimas nei teoriškai, nei praktiškai negali turėti jokios įtakos kovai prieš piktnaudžiavimą, inicijuojant nepagrįstus mokesčius ginčus. Tiek sąžiningas, tiek nesąžiningas mokesčių mokėtojas neabejotinai visais atvejais rinktųsi mokesčių ginčą, kadangi praradimo, palyginti su ta situacija, jeigu mokesčius ginčas nebūtų inicijuotas, nėra jokio, o išieškojimas vis tiek būtų sustabdytas 90 % sumos. Taigi ši priemonė gali būti suprantama tik kaip priemonė mokesčių mokėtojų sąskaita iš anksto papildyti biudžetą, bet ne priemonė, kuri galėtų užkirsti kelią piktnaudžiavimui teise.

Antra, mūsų nuomone, MAĮ projektu nebuvo tinkamai įvertintos galimos kilti neigiamos pasekmės. Esant ginčams dėl didelių mokesčių sumų, ir dešimtadaliu mokesčio sumos priverstinis išieškojimas gali sąlygoti esminį finansinės situacijos pablogėjimą, darbuotojų atleidimą, verslo projektų stabdymą, tam tikrais atvejais net įmonės bankrotą. Neįvertintos ir aplinkybės, kad net ir nedidelių sumų priverstinis išieškojimas gali sąlygoti kredito sutarčių vykdymo paspartinimą – tai galėtų lemti netgi gyvenamųjų būstų praradimus. Įstatymo projekte nenumatytas joks kompensavimo mechanizmas tuo atveju, jei mokesčių administratorius pralaimėtų ginčą, neįvertinta ir aplinkybė, kad esant nepagrįstam išieškojimui, vėliau iškiltų papildoma administracinė našta asmenims grąžinti nepagrįstai įgytas pinigų sumas. Taip pat manytume, kad sprendimą dėl greitesnio išieškojimo turėtų priimti ne ta suinteresuota institucija, kurios sprendimas yra skundžiamas (nes jos sprendimas negali būti laikomas nešališku ir objektyviu), o teismas. Galiausiai, mūsų nuomone, toks įstatymo pakeitimas, kai yra numatoma galimybė bet kokia dalimi priverstinai vykdyti neįsiteisėjusį sprendimą, yra aiškiai antikonstitucinis ir neatitinka teisinės valstybės principo.

Priešingai, negu teigiama MAĮ projekto aiškinamajame rašte, procesinėmis teisėmis, pateikiant skundus mokesčių ginčų srityje, nėra piktnaudžiaujama. Remiantis Lietuvos Respublikos Mokesčių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008- 2013 metų veiklos ataskaitomis, tik 42-55 % šios institucijos priimtų sprendimų būna apskūsta, t.y. paduotas skundas dėl mokesčio ginčo teismui. Atsižvelgiant į šią statistiką, darytina išvada, kad aiškiai nepagrįstų skundų dėl mokesčių ginčų problema nėra tokia opi, kad jos reguliavimas galėtų būti pateisinamas siūlomomis priemonėmis, kurios sąlygotų nuostolius sąžiningiems asmenims ar net užkirstų ar ap sunkintų kelią ginti savo teises ir teisėtus interesus.

Negalima nepaminėti ir to, kad mokesčių administratorius turi daugybę priemonių, kurios padeda jam operatyviai ir labai paprastai užtikrinti savo interesus (pavyzdžiui: turto areštas, priverstinė hipoteka ir pan.). Mokesčių administratorius turi teisę taikyti turto areštą, netgi neatlikus mokesčio patikrinimo, t.y. netgi neprasidėjus mokesčiams ginčui. Iš to darytina išvada, kad mokesčių administratoriaus interesų užtikrinimas yra pakankamas ir, nelyginant, geresnėje situacijoje, nei kitų kreditorių.

Pagarbiai,

TaxHelp komanda